

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Dionisij papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

vsq; veniat dñs q illuminabit abscondita tenebrarū, & manifestabit cōsilia cordiū. Et quis vera iunt, nō tñ credēda sunt, nisi certis indicijs cōprobent, nisi q̄ manifesto iudicio cōvincūtur, nisi q̄ iudiciario ordine publicant. Nullus ergo p̄t ex hūano condēdari examine quē deus suo iudicio referauit. Hęc oia summopere sunt p̄cauēda ne p̄sumptores esse videamur. Et accusatio ep̄oz nō est facile recipiēda, dicēte dño: Nō suscipias vocē mēdaci. Et ap̄lus inqt aduersus p̄b̄m inscriptionē nō recipiēdā absq; duobus vel tribus idoneis testibus. Si hęc de p̄b̄is vel ceteris fidelibus sunt p̄cauēda, q̄to magis de ep̄is. Quib⁹ cognitis magis vos dñari velle manifestū est q̄ cōsulare fratribus, aut sustētare eos, q̄a honor inflat supbiā, & q̄ p̄uisum est ad cōcordiā tēdit ad noxā. Decuerat nāq; iuxta p̄fatas regulas, vt si aliqd̄ egissent cōtra suū ordinē mādare nobis, & expectare qd̄ ad vestra cōsulta rescriberemus in tantū, vt si etiā quicq; graue intolerandūq; cōmitteret n̄ra p̄stolare cēsura, vt nihil prius aut aliqd̄ aliud decerneretis q̄ qd̄ nobis placere cognoueritis & à regulis p̄stitutis nulla aut negligētia aut p̄sumptōe recederetis. Cesset hmōi p̄sta n̄ra autoritate p̄sumptio, vident hmōi nocumēta, q̄a nequaq; talia patienter ferre possumus machinamēta, qm̄ cōuenit nobis paternarū sanctionū diligentes eē custodes. Merito nāq; cā nos respicit si silētio faueamus errori. Et insup à sc̄tis p̄decessoribus n̄ris plerūq; iā statutū, vt nemo anathema in n̄ra suscipiat accusatōe, nec illi q̄ nos in sua nolunt recipere quarela vel accusatōe, cū nos sup illos sciamus à dño cōstitutos nō illos sup nos. Et sicut maior nō potest à minore iudicari, ita nec colligari, q̄a rarē est omne quod magnū est. Portemus onera oim̄ qui grauātur, quimōd̄ hęc portat in nobis beatus apostolus Petrus, cuius vice fungimur legatōe, & cuius regula informamur, q̄tenus eius sulti auxilio ab oibus nūc & in perpetuū tueamur aduersis. Data. XVII. Calen. Augusti, Valeriano & Decio. IIII. CC. concess.

Incipiunt decreta Dionisij pape

Dionisius ep̄s Vrbano p̄fecto salutē. Summū bonū est amare amantes se. Et ecōtra, peius malū nō est q̄ vt ciues ciuibus inuideāt. Gratias siquidē agimus tuarū charitati q̄ fideles sc̄ti Petri bñ suscipis & adiuuas, vnde scias te & à nobis nostrisq; diligere, & tui tuorūq; nō modicū curā habere. Quapropter tuā horramur dilectionē, vt bonū qd̄ cēpisti semp̄ implere nō differas, q̄a nō laudat̄ initiū, sed finis. Sapiētiam etiā te hortamur diligere, & scrutari, vt rōnabiliter & sapiēter disponas & iudices ea q̄ tibi commissa sunt, dicente domino per prophetam: Erudimini qui iudicatis terram. Time ergo deum & mandata eius serua, & dilige eū totis visceribus, & proximum tuum sicut teipsum.

Amo dñi 266. tēpo re Lau/dij, vt dicit Plaria

Deus altissimus creauit sapiētiam in sp̄u sancto. Et vidit & dinumerauit & mensus est, & effudit illā super omnia opera sua, & super omnē carnem. Secundum datū suū pr̄buit illā diligentibus se. Timor domini gloriā & gaudiū in longitudine dierum. Timor domini delectabit cor, & dabit lætitiā & gaudiū in longitudine dierum. Timenti deum bñ erit in extremis, & in die defunctiōis suarū benedicetur, dilectio dei honorabilis sapiētia. Quibus autē apparuerit in visu diligunt eū in visione, & in agnitione magnalium suoz. Initiū sapiētiae timor domini. Et cū fidelibus in vulua concreatus est, & cū electis sc̄eminis gradit̄, & cū iustis fidelibus agnoscitur. Timor domini scientiæ religiositas, religiositas custodiet & iustificabit cor, iocunditatē atq; gaudiū dabit. Timenti deū bene erit. Et in diebus consummationis illius bñdicetur. Plenitudo sapiētiae est timere deū, & plenitudo à fructibus illius. Omnē domū illius impleuit à gnationibus, & receptacula à thesauris illius. Corona sapiētiae timor dñi, replēs pacē & salutis fructū, & vidit & dinumerauit eā. Vtraq; aut sunt dona dei, sciētia & intellectus. Sapiētia cōpartiet prudētiam & gloriā tenētium se exultat. Radix sapiētiae est timere deū, rami em̄ illius lōgæui in thesauris sapiētiae, intellectus, & sciētia religiositas, execratio autē p̄ccōribus sapiētia. Timor dñi repellit p̄cc̄m, nā q̄ sine timore est, nō poterit iustificari. Iracūdia em̄ animositatis illius subuersio illius est. Vsq; in tēpus sustinebit paties, & postea redditio iocūditatis. Bonus sensus vsq; ad tēpus abscondet verba illius, & labia multoz enarrabunt sensum illius. In thesauris sapiētiae significatio disciplinæ, execratio autē p̄ccōri cultura dei. Fili cōcupiscēs sapiētiam, cōserua iustitiā, & deus p̄bebit illā tibi. Sapiētia em̄ & disciplina timor dñi. Et qd̄ bñ placitū est illi fides & mansuetudo & adimplebit thesauros eius. Contumax nō sis & incredibilis timori dñi, & ne accesseris ad eū duplici corde. Ne fueris hypocrita in conspectu hominū, & non scandalizeris labijs tuis. Attende in illis ne forte cadas, & ponas scandalū aiæ tuæ & adducas in honoratiōe tibi, & reuelet deus abscofa tua. Pro fide frater & iustitia ac p̄ salute aiæ tuæ certa semper, & pro adiutorio fratrū viriliter age, vt à domino recipias remunerationē. Scriptū est enim, Fili cōserua tēpus, & deuota à malo, pro aiā tua non confundaris di-

H cere

Epistola Dionisii pape.

cere verū. Est enim cōfusio adducens peccatū, & est cōfusio adducens gloriā & gratiā. Ne accipias faciem aduersus faciem tuā, nec aduersus animā tuā mendatiū. Nō reuereris proximū tuum in casu suo, nec retineas verbū in tempore salutis. Non abscondas sapientiā tuā in decore eius. In lingua enim agnoscitur sapientia, & sensus, & scientia, & doctrina in verbis veritatis, & firmamentū in operibus iustitię. Nō cōtradicas veritati vllō modo, & de mendacio in eruditōis tuę cōfundere. Nō cōfundaris cōfiteri peccata tua, & ne subijcias te homini pro peccato. Noli resistere cōtra faciē potentis, nec coneris cōtra ictū fluij. Pro iustitia agonizare pro aīa tua, & vsq; ad mortē certa pro iustitia, & deus expugnabit pro te inimicos tuos, & eos euertet viriliter noli citatus esse in lingua tua & inutilis & remissus in opibus tuis. Noli esse sicut leo i domo tua evertens domesticos tuos & opprimēs subiectos tibi. Nō sit porrecta manus tua ad accipiendū & ad dādū collecta. His fultus scripturaz autoritatibus semp sita rectus & a via veritatis ne auertaris, vt gratiā dei semp ac gras, & bonoz hoim amicitia semp fruaris, tantoq; tua facilius ab amore huius seculi mens exeat, quāto & impellit dū vocat. Nam vos & pntes videre cupimus & absentibus colloqui saltem p epistolā desideramus. V n̄ optamus, vt vos beatus Petrus apłoge princeps ad sua limina feliciter pducatur, quatenus in om̄ipotētis gratia psvri vestra pntia mereamur. Data. IIII. Nonas Februarij Aureliano & Basso. IIII. CC. concess.

Epistola Dionisii pape ad Severinū episcopum.

B Dionisius episcopus Severo episcopo salutē. Olim & ab initio tantā pcepimus à beato Petro apostoloꝝ principe fidutiā, vt habeamus autoritatē vniuersali ecclesię auxiliante dño subuenire & quicquid noxiū ē autoritate apostolica corrigere & emēdare. Ad hoc em̄ diuinę dispensatōis prouiso, gradus & diuerfos cōstituit ordines eē distinctos, vt dū reuerentiā minores potioribus exhiberent, & potiores minoribus dilectionē impenderēt, vna cōcordie fieret ex diueritate contextio, & recte officioꝝ gñef administratio singuloꝝ. Neq; em̄ vniuersitas alia poterat ratione subsistere, nisi hm̄i magnus eā differentię ordo seruaret. Quia vero creatura in vna eademq; æqualitate gubernari vel viuere non potest cœlestium militiāꝝ exemplar nos instruit, quia dū sint angeli, sint archangeli liquet qā nō equales sunt, sed in p̄tate & ordine sicut nosti differt alter ab altero. Si ergo inter eos q sine peccato sunt ista constat esse distinctio: q̄s hominū abnuat huic se libenter dispositōi submittere? Hinc & enim pax & charitas mutua se vice complectunt, & manet firma cōcordiē in alterna & deo placita dilectione sinceritas. Quia igit vniquodq; tunc salubriter complet officium cum fuerit vnus ad quē possit recurrere p̄positus. De ecclesiis ergo parochianis vnde apostolicā sedem consulere voluisti, qualiter sint custodiēde per cordubensem prouinciam ac diuidēde sacerdotibus, nihil tuę charitati melius nobis videt intimare, quā vt sequaris qd nos in Romana ecclesia nuper egisse cognoscit. Ecclesias vero singulas singulis presbyteris dedimus, parochias & cymiteria eis diuisimus, sed vniciq; ius propriū habere statuimus, ita videlicet vt nullus alterius parochię terminos aut ius inuadat, sed vnusq; suis terminis sit cōtentus, & taliter ecclesiā & plebē sibi commissam custodiat, vt añ tribunal æterni iudicis ex omnibus sibi commissis rōnem reddat & nō iudiciū sed gloriā pro suis actibus accipiat. Hanc q̄q; normā charissime te & om̄es episcopos sequi cōuenit, & qd tibi scribit omnibus quibuscunq; potueris notū facias, vt nō specialis sed generalis fiat ista p̄ceptio. ¶ Crimina vero quę episcopis impingere dicis per alios non sinas vllō modo fieri nisi per ipsos qui crimina intēdūt. Si tamen ipsi digni & irreprehensibiles apparuerint, & actis docuerint publicis om̄i se carere suspitōe & inimicitia, & irreprehensibilem fidem conuersationēq; ducere. Nemini em̄ de se confessio credi potest sup crimen alienum, quoniā omnis eiusq; rei cōfessio periculosa est, & admitti non debet. Similiter alieni erroris sociū vel à sui voluntarię propofiti tramite recedendē, aut sacris patrū regulis & cōstitutōib; inobediētē suscipere nō possumus, nec debemus, nec impetere recte credentes vel sanctorum patrum sanctionibus obtemperantes permittimus, qā infames omnes esse censemus, q suā aut christiā p̄uaricant legem, aut apostolicā vel regularem libenter postponunt autoritatē. Hęc itaq; frater charissime quę pro affectu sacerdotalis nominis & honoris impendimus, tibi tuisq; subditis & omnibus tenenda & alijs nuncianda atq; p̄dicanda mandamus, qbus & pietas ad utilitatē, & fit ad fructū dilectio. Vnde obiurgando, hortando, suadēdo, blandiēdo, cōsolādo prodesse quibus possumus festinemus. Lingua nostra bonis fomentū fit, prauis aculeus. Tumidos retundat, iratos mitiget, pigros exacuet, desides hortando succendat, refugientibus suadear, asperis blandiat, desperatos consolet, vt quia doctores dicimur, viam salutis gradiētib; ostēdamus. Simus in custodia vigilantes, aditū contra hostis insidias solliciti muniamus. Et si quādo perditam ouem de commissis gregibus error abduxerit, toto illam annisu ad caulas dominicas reuocare contendamus, vt de pastoris nomine quod habemus non supplicium sed p̄miū consequamur.

sequamur. Quia ergo in his oibus diuinæ gratiæ adiutoriū opus est, omnipotētis dei assiduis precibus clemētiā exoremus, quatinus ad hæc nobis operāda & velle tribuat & posse cōcedat, atque in ea nos via cū fructu boni opis quā se pastor pastorque eē testatus est dirigat, vt sine quo nihil agere possumus, per ipsum implere omnia valeamus. Data quinto Idus Septembris, Claudio & Paterno. IIII. CC. concess.

Incipiunt Decreta Felicis pape.

Harissimo atque dilectissimo, Paterno coepo Felix eps in dño salutem. Gaudere me plurimū & exultare in dño dilectōis tuæ scripta fecerūt, quibus euidenter ostēdit quātū catholicā diligis fidē, & quātū hæreticū detestaris errorē. Hæresis quippe est nimis ipia & euāgelicæ veritatis inimica quā nō portionē aliquā lædere, sed ipsā christianæ religiōis conatū fundamēta conuellere. Quoscūque em̄ rapit ad se, nō solū in hoc vitiiū, sed in multa alia vitia ruere facit, & ipso suadente antiq̄ hoste nō solū psecutores ecclesiæ, sed etiā sacerdotū eius fiunt. Vna igitur mente corrigere curemus & insequimur tales, & ab hoste suo ecclesiā, eiusque fideles & sacerdotes dñi nitamur liberare. Præstabit vires oī potēs redēptor n̄s charitati atque iustitiæ. Præstabit nobis lōge à se positis vnitate spūs sui. Ipse cuius artificio quāsi in archæ modū quatuor mūdi cōstructa lateribus atque impubribiliū lignorū cōpage, & bitumine charitatis astricta, vt nullius aduersitate spūs, nullius veniētis extrinsecus tumore fluctus prurber ecclesia. Sed quēadmodū illius gubernāte gr̄a petēdū est, vt nulla nos superueniēs exterius vnda cōturbet, ita ex totis orandū est visceribus frater charissime vt suæ puidētiæ dextera cumulū fētinæ nobis interioris exhauriat. Aduersarius quippe diabolus qui cōtra humiles s̄cūiēs sicut leo rugiēs circūit quērens quē deuoret, nō iā vt cernimus caulas circūiuit, sed ita valide in quibusdā ecclesiæ necessarijs mēbris dentē figit, vt nulli sit dubiū, quā nisi vnanimiter fauēte dño cunctosque prouida pastorque turba cōcurrat, omne (quod absit) citius ouile dilaniet. ¶ Quapropter detractores quos diuina autoritate eradicādi sunt, & fautores inimicorū ab ep̄ali submouemus accusatōe. Similiter ne summorum quispiā minorum accusationibus impetatur, aut dispereat, neque in re dubia certa iudicē sn̄ia, nec vllū iudiciū, nisi ordinabiliter habitū, teneat. Si quis super quibuslibet criminib⁹ clericū pulsandū crediderit, in puincia in quā cōstitit ille qui pulsatus fuerit exerceat actiones, nec æstimet eū accusator alibi aut longius pertrahendū ad iudiciū. Ille vero qui pulsatus fuerit, si iudices suspectos habuerit liceat appellare primates. Primates quique accusatū discutientes ep̄m nō ante sn̄iam proferāt dānationis quā apostolica freti autoritate aut reū se ipse cōfiteat, aut per innocētēs & canonicè examinatos regulariter testes cōvincatur, irritā esse iniuriā ep̄orum damnationē, idcirco à synodo retractandā. Ita vt oppressis ab oibus in cūctis subueniat causis. Cauēat iudices ecclesiæ ne absente eo cuius cā ventilat sn̄iam proferat, quā irrita erit quæ etiā rationē pro actiōe fratris in p̄sentia dabūt. Proditores vero nec calūnia, nec vox audiat. Nemo em̄ debitorē amplius p̄t cognoscere, quā ille qui iniuriā eiusque sustinuit nequitia. Oēs ergo qui in Christo volūt pie viuere necesse est, vt ab impijs & dissimilibus patiant opprobria, & despiciant tanquā stulti & insani. Qui p̄ntia bona pdunt, vt inuisibilia & futura acquirāt. Despectio tñ & irrisio taliū in ipsos retorquetur quos ipsos infestant, quā & abundantia eorum in egestatē, & superbia trāsibit in cōfusionē. Et quicquid iustis aduersitatum vel malorum irrogat, nō est p̄cna criminis, sed virtutis examē. Et sicut aurum quō plus excoquitur tanto melius efficit, sic iustus quō plus tribulatur (si ipsam tribulationē patienter portauerit) multo purior & clarior deo redditur. Vnde ipsa per se veritas dicit. Beati qui persecutionē patiunt propter iustitiā, quoniā ipsorum est regnū celorum. De talibus dñs per Esaiā loquitur, dicens. Audite verbū dñi qui tremitis ad verbū eius. Dixerunt fratres vestri odientes vos & abijcientes propter nomen meū. Glorificetur dñs & videbimus in lætitia vestra, ipsi autē confuudentur. Vox populi de ciuitate, vox de tēplo, vox dñi raddentis retributionē inimicis suis. Antequā parturiret peperit, antequā veniret partus eius peperit masculū. Quis audiuit vnquā tale, & quis vidit huic simile? Nunquid parturiet terra in die vna, aut parturietur gens simul quia parturiuit & peperit Sion filios suos? Nunquid ego qui alios parere facio, ipse non paria, dicit dñs? Si ego qui generationē cæteris tribuo, sterilis ero, ait dñs deus tuus. Lætamini cū Hierusalem & exultate in ea omnes qui diligitis eā, gaudete cū ea vniversi gaudio, qui lugetis super eā, vt suggatis & repleamini ab vberē consolationis eius, vt mulgeatis, & delitijs affluatis ab omnimoda gloria eius, quā hæc dicit dñs. Ecce ego declinabo super eā quasi fluuiū pacis, & quasi torrentē inundantē gloriā gentiū quā suggestis. Ad vbera portabimini, & super genua blandient vobis. Quōsi cui mihi bladiat, ita ego cōsolabor vos, & in Israel cōsolabimini, videbitis & gaudebit cor vestrū, & ossa v̄ra sicut herba germinabūt. Et cognosceat manus dñi seruis & indignabit inimicis suis, quā ecce dñs in igne veniet & quāsi turbo quod driga eius reddere in indignatōe furorē suū & in-